Cyngor Sir Ynys Môn – Templed yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

Mae'r ddogfen yma ar gael yn Saesneg This document is available in English

Materion i'w hystyried mewn perthynas â'r Gymraeg

Yn Atodiad 1 templed yr asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb, rhestrir cyfres o gwestiynau y dylid eu hystyried wrth asesu sut mae bwriadau'n cael effaith ar y Gymraeg yn gyffredinol. Bydd i ba raddau y mae'r cwestiynau hyn yn berthnasol yn dibynnu ar y bwriad dan sylw. Pwrpas y cwestiynau hyn yw gwneud i chi feddwl am yr effaith neu'r cyfraniad ehangach, a gellid defnyddio'r cwestiynau hyn fel ysgogiad wrth ymateb i gwestiynau 10 - 13 yn nhempled asesiad y Cyngor o'r effaith ar gydraddoldeb.

Fodd bynnag, wrth asesu sut mae prif bolisïau a strategaethau'r Cyngor yn cael effaith ar y Gymraeg, argymhellir ystyried y cwestiynau hyn yn fanylach fel bod modd cynnal asesiad cynhwysfawr.
Defnyddiwch y templed ar wahân hwn i gwblhau eich asesiad manwl o'r effaith ar y Gymraeg a'i atodi i'ch asesiad o'r effaith ar gydraddoldeb, sydd wedi'i gwblhau, i'r un bwriad.

Beth gaiff ei asesu?	Dyfodol Cwrs Golff Llangefni
Pwy sy'n cynnal yr asesiad?	Swyddogion y Gwasanaethau Datblygu Economaidd
Dyddiad cwblhau'r asesiad	Hydref 2020

Cyngor Sir Ynys Môn – Templed yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

1 – Cydymffurfio â'r Polisi Iaith	
1a. Ydi'r bwriad yn ddylanwadol o ran ymdrin â'r cyhoedd sy'n siarad Cymraeg? • Fydd gweithgareddau fel gohebu trwy lythyr, cyfathrebu dros y ffôn, cyfarfodydd cyhoeddus a chyfarfodydd eraill yn cydymffurfio â'r polisi iaith? • Fydd unrhyw ddatblygiad TG newydd yn cydymffurfio â'r polisi?	Nac ydi
1b. Ydi'r bwriad yn debygol o gael effaith ar ddelwedd gyhoeddus y sefydliad? • Fydd pob arwydd yn cydymffurfio â'r polisi iaith? • Fydd cyhoeddiadau a ffurflenni'n cydymffurfio? • Fydd unrhyw ddeunydd cyhoeddusrwydd neu ymgyrchoedd marchnata'n cydymffurfio? • Fydd hysbysebion recriwtio staff yn cydymffurfio?	O bosib. Os penderfynir cau'r cwrs golff a gwerthu'r tir yna gallai delwedd gyhoeddus y Cyngor Sir fod yn negyddol. Fodd bynnag, gwnaed y penderfyniad i gau yn wreiddiol yn 2015 ac eto yn 2018. Mae'r cwrs golff wedi bod yn wag ers mis Hydref 2018.
1c. Ydi'r bwriad yn debygol o gael effaith ar weithredu'r polisi iaith? • Fydd y bwriad yn creu swyddi newydd? • Fydd y trefniadau staffio'n hwyluso gwaith gweithredu'r polisi iaith? • Fydd y bwriad yn cynnig hyfforddiant trwy gyfrwng y Gymraeg? • Fydd unrhyw drefniadau gyda thrydydd parti'n cydymffurfio â'r polisi iaith? • Fydd y bwriad yn cynnwys unrhyw dargedau neu	Nac ydi

Cyngor Sir Ynys Môn – Templed yr Asesiad o'r Effaith ar y Gymraeg

1 – Cydymffurfio â'r Polisi Iaith	
ddangosyddion sy'n ymwneud â'r iaith? • Fydd y bwriad yn cynnwys unrhyw dargedau neu ddangosyddion sy'n ymwneud â'r iaith? • Sut caiff y perfformiad ei fonitro a'i fesur?	

2 – Yr effaith ar ddefnyddwyr Cymraeg eu hiaith	
2a. Fydd y bwriad yn cynnig dewis iaith i ddefnyddwyr? • Fydd hi'n bosibl i ddefnyddwyr dderbyn unrhyw ran o'r gwasanaeth yn Gymraeg?	Bydd y llain ymarfer, yr ardaloedd ymarfer a'r siop yn parhau ar agor i'r cyhoedd a bydd y gwasanaeth a gynigir (lle bo hynny'n bosibl) yn ddwyieithog. Mae cyfleusterau hamdden eraill y Cyngor Sir yn parhau ar agor a chynigir gwasanaeth dwyieithog yn yr eiddo hynny.
2b. Oes risg y bydd y bwriad yn gwahaniaethu yn erbyn defnyddwyr gwasanaeth Cymraeg eu hiaith? • Roddwyd ystyriaeth yn y bwriad i anghenion siaradwyr Cymraeg? • Ydi siaradwyr Cymraeg yn debygol o dderbyn yr un safon gwasanaeth ag a roddir yn Saesneg? • Ydi trefniadau Cymraeg yn debygol o arwain at oedi yn y gwasanaeth?	Mae'r Cyngor Sir yn cydnabod y bydd rhai o'r cyhoedd sy'n dymuno chwarae golff yn siarad Cymraeg. Fodd bynnag, nid yw'r bwriad yn cau popeth a gynigir a bydd darpariaeth yn parhau. Mae digon o ddarpariaethau golff eraill ar Ynys Môn i negyddu unrhyw effaith ei gau. Mae siaradwyr Cymraeg mewn lleoliadau golff amgen yn Ynys Môn.
2c. Ydi'r bwriad yn debygol o wneud y Gymraeg yn fwy gweladwy?	O bosib. Bwriad y Cyngor Sir yw buddsoddi derbyniadau cyfalaf o'i asedau segur yn ei gyfleusterau hamdden mewn mannau eraill

• Ydi o'n debygol o gynyddu'r defnydd a wneir o'r iaith trwy gynhyrchu deunyddiau ac arwyddion Cymraeg? • Ydi o'n debygol o ddylanwadu ar eraill i wneud mwy o ddefnydd o'r Gymraeg, er enghraifft busnesau?	Rhoddir gwasanaeth dwyieithog yn y cyfleusterau hyn a gall hyn ond fod o fudd i siaradwyr Cymraeg yn y gymuned leol gan y bydd ein cyfleusterau hamdden yn cynnig llawer mwy o weithgareddau i unigolion o bob oed i fod yn rhan ohonynt.
2ch. Fydd y gwasanaeth Cymraeg yn hygyrch mewn perthynas â'r bwriad? • Fydd y gwasanaeth mor hygyrch yn Gymraeg ag yn Saesneg? • Fydd y gwasanaethau ar gael yr un pryd?	Mae'r llain ymarfer - fydd yn parhau ar agor - yn cynnig darpariaeth fydd yn parhau'n ddwyieithog.

3 – Yr effaith ar gymunedau Cymraeg eu hiaith	
3a. Ydi'r bwriad yn debygol o gyfrannu at ddiogelu'r Gymraeg mewn cymunedau? • Ydi o'n debygol o gyfrannu at ymdrechion i fynd i'r afael â heriau demograffig • newid a mudo - megis rhoi cyfleoedd i bobl ifanc aros yn eu cymunedau? • Ydi o'n debygol o gyfrannu at yr economi leol mewn ardaloedd Cymraeg eu hiaith? • A fydd yn darparu gwasanaethau cyfrwng Cymraeg – megis gwasanaethau gwarchod plant?	Mae gan y bwriad y potensial i gael effaith gadarnhaol ar y Gymraeg mewn cymunedau. 1. Bydd chwaraewyr yn ceisio defnyddio'r cyrsiau golff eraill ar yr Ynys gan gryfhau eu sefyllfa a sicrhau eu bod yn hyfyw yn y dyfodol. 2. Bydd chwaraewyr yn meithrin cysylltiadau ar y cyrsiau golff eraill hyn. 3. Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf a sicrheir o unrhyw werthiant yn y dyfodol yn cael eu neilltuo i wella a chyfoethogi'n cyfleusterau hamdden. Byddant yn llawer mwy cynhwysol ac yn darparu ar gyfer yr holl gymuned ac ni fyddant yn gwahaniaethu ar sail oedran na gallu. Fodd bynnag, rydym yn cydnabod y gall cau'r cwrs golff gael effaith negyddol ar rai nad oes ganddynt gludiant neu sydd ag incwm isel. I liniaru hyn, bydd y llain ymarfer yn

3 – Yr effaith ar gymunedau Cymraeg eu hiaith	
	parhau ar agor i'r cyhoedd.
3b. Ydi'r bwriad yn cymryd camau i hyrwyddo a hwyluso'r Gymraeg? • Ydi'r bwriad yn cyfrannu at weithgareddau cymunedol cyfrwng Cymraeg? • Ydi o'n cynnig cyfleoedd i bobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg y tu allan i oriau ysgol? • Ydi o'n cynnig gwasanaeth newydd fydd hefyd ar gael yn y Gymraeg - er enghraifft gweithgareddau a darpariaeth hamdden neu chwaraeon? • Ydi o'n cyfrannu neu'n ychwanegu gwerth at weithgareddau eraill sy'n ymwneud ag iaith, megis gwaith y fenter Gymraeg leol (Menter Iaith), yr Urdd ac ati.	Ydi. Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf posib yn y dyfodol a sicrheir o unrhyw werthiant yn cael eu neilltuo i wella a chyfoethogi'n cyfleusterau hamdden. Byddant yn llawer mwy cynhwysol ac yn darparu ar gyfer yr holl gymuned ac ni fyddant yn gwahaniaethu ar sail oedran, incwm na gallu.

4 - Cyfrannu at safonau Cymraeg, polisïau iaith, strategaethau a chanllawiau perthnasol eraill sy'n ymwneud â'r Gymraeg	
4a. Polisïau iaith sefydliadau sy'n bartneriaid neu gyrff cyhoeddus cyfagos: • Ydi'r awdurdod yn gweithio mewn partneriaeth ar y bwriad? • Pa sefydliadau eraill y mae'r datblygiad yn debygol o gael effaith arnynt? • Oes gan y sefydliadau hynny safonau iaith neu bolisïau iaith Cymraeg?	Caiff y penderfyniad hwn ei arwain gan y Cyngor Sir gan mai ein hased ni yw'r cwrs golff.

4 - Cyfrannu at safonau Cymraeg, polisïau iaith, strategaethau a chanllawiau perthnasol eraill sy'n ymwneud â'r Gymraeg	
• Ydi'r bwriad yn cyfrannu at y cynlluniau hynny?	
4b. Strategaethau iaith perthnasol: • Fydd y bwriad yn cyfrannu at Strategaeth Iaith Fforwm Strategol y Gymraeg Ynys Môn 2016 - 2021 a fabwysiadwyd gan y Cyngor hwn ym mis Medi 2016? • Sut mae'r bwriad yn cyfrannu at weledigaeth Llywodraeth y Cynulliad ar gyfer miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050?	Gall y bwriad fod o fudd i'r Gymraeg oherwydd: 1. Bydd chwaraewyr yn ceisio defnyddio'r cyrsiau golff eraill ar yr Ynys gan gryfhau eu sefyllfa a sicrhau eu bod yn hyfyw yn y dyfodol. 2. Bydd chwaraewyr yn meithrin cysylltiadau ar y cyrsiau golff eraill hyn. 3. Bydd unrhyw dderbyniadau cyfalaf a sicrheir o'r gwerthiant yn cael eu neilltuo i wella a chyfoethogi'r cyfleusterau hamdden ym Mhlas Arthur. Byddant yn llawer mwy cynhwysol ac yn darparu ar gyfer yr holl gymuned ac ni fyddant yn gwahaniaethu ar sail oedran na gallu.